

Årsberetning fra RAS-komiteén

Komiteéns sammensetning

Norsk Grand Danois Klubbs komité for rasespesifikk avlsstrategi (RAS) har i 2016 bestått av Ida Nygaard (leder), André Brun og Lisbeth Sørflaten Høgmo. Hege Randi Tørressen og Tina Figenschau gikk ut av komitéén i løpet av året og Elisabeht Bugge Olsen og Heidi Lund har kommet til.

Komiteéns hovedoppgaver

RAS-komiteén har i 2016 i hovedsak jobbet med helsetesting samt opplysning om diverse sykdommer.

Hjertetesting

Det ble forsøkt å få en veterinær tilknyttet Norsk Forening for Veterinær Kardiologi til en av våre spesialutstillinger, enten pinsetreffet eller Borghild Moens minneutstilling, for å foreta hjertetesting av våre hunder. Dette lot seg dessverre ikke gjøre da vi ikke fant noen veterinærer som kunne eller ville transportere så dyrt utstyr.

Derimot holdt veterinær Katarina Storli fra Norsk Forening for Veterinær Kardiologi foredrag om hjertesykdommer på Borghild Moens minneutstilling i september.

Øyetesting

RAS-komiteén lyktes med å få veterinær Katarina Storli som er autorisert øyelyser til å komme til Borghild Moens Minneutstilling på Vikersund og øyelyse hunder. NGDK betalte undersøkelsen for en hund per eier. Bakgrunnen for tiltaket var ønsket om å ta en «stikkprøve» for å se hvordan tilstanden på øynene er i rasen vår. 15 hunder ble øyelyst og dessverre kom det syv anmerkninger på disse 15 hundene. Resultater fra øyelysningen finnes lengre ned i årsberetningen. Heldigvis for de angjeldende hundene var det kun et fåtall av disse diagnosene som var alvorlige og de fleste av disse hundene vil kunne leve et liv med et godt syn utfra den alvorlighetsgraden som ble oppdaget.

I tillegg hadde I tillegg hadde 30 – 40 % av hundene enten makroblefaron (for store øyelokk) og ektropion (hengende øyelokk), samt en med entropion (innrullede øyelokk). Dette bør oppdretterne tenke på i sin avl så de i det minste ikke kombinerer hunder med samme problemer.

Utfra vår tidligere kjennskap til øyesykdom på rasen og ikke minst dette som fremkom på øyelysningen i september vil RAS-komiteén anbefale at oppdrettere vurderer å øyelyse sine avlsdyr.

Magedreining

Det har i 2016 kommet en ny gentest for magedreining på markedet. Testen sier ikke spesifikt om hunden vil få magedreining eller ikke, men den sier noe om hunden er i en høyrisikogruppe for magedreining. Det er allikevel verdt å merke seg at selv for hunder som ikke er i høyrisikogruppen for magedreining vil risikoen for å få det være på omlag 20 %.

RAS-komiteén anbefaler oppdrettere som har hunder hvor det finnes magedreining i stamtavlen å ta en gentest og ikke å kombinere hunder hvor begge foreldrene ligger i høyrisikogruppen for magedreining.

Vedtak på årsmøtet 2016

Etter forslag fra RAS-komiteén ble det på årsmøtet 2016 vedtatt at 2/3 av Norsk Grand Danois Klubbs midler skal øremerkes helserelatert arbeid for grand danois og settes inn på egen konto eller i fond. Det ble også vedtatt at 50 % av klubbens årlige overskudd skal gå til helserelatert arbeid.

Diverse artikler

Det er med glede vi kan si at veterinærspalten har gjenoppstått i Stort Sett. Veterinær Renate Sjølie skriver denne og håper på innspill fra medlemmene angående temaer i spalten.

RAS-komiteén har ellers publisert følgende artikler i klubbens medlemsblad Stort Sett og som også etter hvert vil bli å finne på klubbens hjemmeside:

- «Magedreining – ny forskning og gentest», Stort Sett nr 2 2016
- «Hjertesykdom hos grand danois», Stort Sett nr 2 2016
- «Innavlsgrad – har det noen betydning?», Stort Sett nr 3 2016
- «Matadoravl – hvorfor er det dumt at alle bruker samme hannhund?», Stort Sett nr 3 2016
- «Bevegelsesapparatet del 1», Stort Sett nr 3 2016
- «Grand danois og mosjon», Stort Sett nr 3 2016
- «Øyelysning av gd», Stort Sett nr 4 2016
- «Bevegelsesapparatet del 2», Stort Sett nr 4 2016
- Et lite helsetips om hjertet, Stort Sett nr 3 2016
- En notis om førstehjelp ved magedreining, Stort Sett nr 4 2016

Kull registrert i 2015

Det ble registrert ti kull med grand danois hos NKK i løpet av 2016. Totalt ble det registrert 59 valper i 2016 med en gjennomsnittlig kullstørrelse på 5,9 valper per kull. En del av kullene født i 2016 er ikke registrert før i 2017 og vil følgelig ikke komme med i statistikken før til neste år. Tilsvarende er en del kull som er født i 2015, men ikke registrert før i 2016, tatt med i statistikken. Det er registrert 59 valper i 2016 noe som er litt under det gjennomsnittlige registreringstallet i perioden 1991 – 2012 som er på 79,4 hunder.

Av disse ti kullene hadde fire valpeformidling gjennom NGDK. Det var flere kombinasjoner i 2016 som hadde valpeformidling gjennom NGDK, men kun fire av paringene med valpeformidling resulterte i valper. Merk at det ikke nødvendigvis er slik at de øvrige kullene ikke tilfredsstiller NGDKs krav for valpeformidling, men det kan være at oppdretter ikke har søkt om valpeformidling gjennom klubben eller at oppdretter ikke er medlem av klubben.

I disse ti kullene ble det benyttet 18 forskjellige hunder. Av de tjue hundene som ble benyttet var seks av dem utenlandske, to fra Sverige, en fra Danmark, en fra USA og en fra Finland.

To av de ti kullene hadde innavlsgrad på 0 %. Gjennomsnittlig innavlsgrad lå på 4,53 %, med høyeste koeffisient på nærmere 17 %.

Det er verdt å merke seg at en av disse hannene som er brukt to ganger i 2016 nå har 36 avkom i

Norge og er godt over grensen for matadoravl som er på 19 avkom. I tillegg er denne hannhunden også bestefar til tre av kullene født i 2016. RAS-komiteén ser med bekymring på at en hannhund i så stor grad får dominere avlen av grand danois i Norge. 61 % av alle valpene født i 2016 hadde denne hannhunden som far eller bestefar!

Dersom det mot formodning skulle vise seg at en hannhund som blir så mye brukt bærer på skjulte sykdomsgener vil dette være svært uheldig for hele den norske populasjonen av grand danois.

Overbruk av en hannhund i løpet av en generasjon kan ha en mye større genetisk påvirkning på en rase enn årtier med nøye planlagt avl. Hvis en populær hannhund skulle bære et sykdomsogen som er recessivt (dvs at du trenger sykdommen fra både mor og far for at den skal bryte ut) vil man etter 30 generasjoner ha redusert andelen syke hunder til 0,1 % forutsatt at du tar ut alle syke dyr av avlen før de rekker å formere seg. Det er om lag 75 år med nøye planlagt avl og samarbeid mellom oppdretterne for å rette opp uheldig overbruk av en hannhund. Men uansett vil du etter de 75 årene fortsatt ha 5 % bærere i populasjonen slik at hvis samme overbruken av en bærer skjer på nytt, er du ute på samme galeien igjen!

RAS-komiteén ber oppdretterne tenke nøye over hvilken hannhund de benytter i avl og ikke kun se på sitt eget oppdrett når de avler, men også på rasen som helhet. **En hund som er over grensen for matadoravl skal ikke brukes videre i avlen og avkom etter denne bør brukes sparsomt.**

I det etterfølgende er kullene registrert i 2016 angitt. I de tilfellene der det ikke står oppført noe for HD (hofteladdsdysplasi) eller AD (albueledsdysplasi) er hunden enten ikke offisielt røntget eller den er røntget i sitt hjemland, men resultatene er ikke registrert i NKKs database. Det er også angitt hvor mange avkom hundene har i Norge totalt sett. Kullenes innavlsgrad er hentet fra NKKs database DogWeb.

Født: 21.09.2015

- Oppdretter: Kennel Opportunity v/ André Brun
- Valpene: 4 gule valper, 3 hanner og 1 tisper
- Innavlsgrad: 0,195 %
- Kullets far: DK N S FI UCH NORD UCH KBHV-14 Danish Danehouse's Wellington (DK) (gul, totalt 4 avkom i Norge)
- Kullets mor: Opportunity's Truly Unique (gul, HD A, totalt 4 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Født: 17.12.2015

- Oppdretter: Kennel Higesteem v/ May-Britt Karlsen og Thomas Holmen Sopp
- Valpene: 5 valper, 1 gul hann, 2 tigreter og 2 gule tisper
- Innavlsgrad: 16,855 %
- Kullets far: Higesteem N SE UCH X-Tra Special (tigret, HD A, AD 0, totalt 6 avkom)
- Kullets mor: Higesteem Between Sheets (gul, totalt 5 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 27.12.2015

- Oppdretter: Kennel Noble Aristocrat v/ Anja Ingeborg Kvamme
- Valpene: 8 gule valper, 3 hanner og 5 tisper

- Innavlsgrad: 9,335 %
- Kullets far: Highesteem His Majesty (gul, totalt 20 avkom)
- Kullets mor: Highesteem Bitch Is Back (gul, totalt 8 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 05.01.2016

- Oppdretter: Kennel Sekila v/ Ida og Dag Nygaard
- Valpene: 1 sort tisper
- Innavlsgrad: 0,781 %
- Kullets far: SE DK UCH DKV-14 Pinza's Black You Me And I (DK) (sort, totalt 1 avkom i Norge)
- Kullets mor: N UCH Sekila's Coupe De Coeur (blå, HD A, totalt 1 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Født 06.01.2016

- Oppdretter: Kennel Noble Aristocrat v/ Anja Ingeborg Kvamme
- Valpene: 12 gule valper, 8 hanner og 4 tisper
- Innavlsgrad: 6,891 %
- Kullets far: Highesteem His Majesty (gul, totalt 20 avkom)
- Kullets mor: Above All I'm Bootylicious (gul, totalt 12 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 12.02.2016

- Oppdretter: Kennel Lulubelle v/ Elisabeth Lærum
- Valpene: 7 valper, 3 tigrete og 1 gul hann, 1 tigret og 2 gule tisper
- Innavlsgrad: 0,684 %
- Kullets far: Lulubelle's Imhotep The Immortal (gul, totalt 15 avkom)
- Kullets mor: N UCH Lulubelle's Made Magic (tigret, HD A, totalt 7 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Født 13.05.2016

- Oppdretter: Kennel Chill Giant v/Kristian Noreng
- Valpene: 5 hanner, 1 tigret og 4 gule
- Innavlsgrad: 0 %
- Kullets far: Northern Explorer De Casaarabal (USA) (tigret, totalt 36 avkom i Norge)
- Kullets mor: Dane N DK UCH Garden's The Chosen One (gul, HD A, AD 0, totalt 13 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 30.05.2016

- Oppdretter: Kennel Black Jack & Blues v/ Merete Jørvum
- Valpene: 9 sorte valper, 5 hanner og 4 tisper
- Innavlsgrad: 0 %
- Kullets far: Northern Explorer De Casaarabal (USA) (tigret, totalt 36 avkom i Norge)
- Kullets mor: Black Jack & Blues Elma Emerald Eye (sort, HD B, AD 0, totalt 9 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 10.10.2016

- Oppdretter: kennel Bravo's Big v/ Trond Sverre Trondsmoen
- Valpene: 1 gul tise
- Innavlsgrad: 10,582 %
- Kullets far: Higesteem Hard Candy (tigret, totalt 1 avkom i Norge)
- Kullets mor: Bravo's Big Adorable Athene (gul, 1 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Nei

Født 22.10.2016

- Oppdretter: Kennel Smalltall v/ Heidi Lund og Roger Sjølstad
- Valpene: 7 gule valper, 4 hanner og 3 tisper
- Innavlsgrad: 0 %
- Kullets far: FI EE LV CH JVW-12 FIJV-12 HEJW-12 Alder Glade's Alonso (gul, HD B, AD 0, totalt 7 avkom i Norge)
- Kullets mor: Smalltall's Feel Good (gul, HD A, AD 0, 7 avkom)
- Valpeformidling gjennom NGDK: Ja

Importer

14 grand danoiser ble i 2016 omregistrert i NKK. Syv hunder fra Sverige, fire fra Danmark, og en fra hver av landene Finland, Polen og USA.

1. Genedda Coupe De Foudre – sort tise, født 16.01.2013, fra Finland
2. Grandinosa Darley – blå tise, født 24.02.2014, fra Sverige
3. Grandelux Game Of Love – blå tise, født 18.06.2014, fra Sverige
4. Maxidan's Winnie The Paperboy – gul hann, født 12.06.2015, fra Danmark
5. Maxidan's Welcome Papergirl – gul tise, født 12.06.2015, fra Danmark
6. Max Factor Angel – harlekin tise, født 21.08.2015, fra Sverige
7. Max Factor Crusified Barbara – sort tise, født 08.12.2015, fra Sverige
8. X-Foot's Tertiär Tillie – tigret tise, født 08.12.2015, fra Sverige
9. Djurhedens Bentley Av Lise – gul hann, født 22.01.2016, fra Sverige
10. Ordea Place On Earth – blå tise, født 19.02.2016, fra Polen
11. Danish Danehouse's Tøzzen – tigret tise, født 15.03.2016, fra Danmark
12. Grand Krøyer's Goldberry Hill, gul tise, født 20.06.2016, fra Danmark
13. Atria, harlekin tise, født 22.06.2016, fra Sverige
14. Lokeni's Atlantis V Smalltall, gul hann, født 03.07.2016, fra USA

Det er grunn til å tro at antall hunder importert til Norge, spesielt fra Sverige, er en god del høyere, men disse hundene er ikke omregistrert i NKKs database.

Helsetesting

HD-restultater:

14 hunder er røntget for HD i løpet av 2016, ingen med grader over grad C.

Følgende hunder er røntget med grad A:

- Highesteem Quality Counts
- Smalltall's Gentleman
- Smalltall's Gentle Touche

Følgende hunder er røntget med grad B:

- Liberline's As I Expected
- Highesteem All Eyes On Us
- Opertunity's Wild Berry
- Highesteem Hotter Than July
- Smalltall's Good As Gold
- Galanthus Heads Up
- Smalltall's Flawless

Følgende hunder er røntget med grad C:

- Lieberline's A Love To Hot And Joy
- Chill Giant's Amazing Sofie
- Genedda Coup De Foudre
- Pine Garden's Irene Cara

Ingen hunder var røntget med grad D eller E.

AD-resultater:

11 hunder er røntget for albuledsdysplasi i løpet av 2016, alle hunder med grad 0:

- Tikitoo's Grand Charm
- Genedda Coup De Foudre
- Highesteem All Eyes On Us
- Smalltall's Favorite
- Black Jack & Blues Fit For Fight
- Highesteem Hotter Than July
- Smalltall's As Good As Gold
- Pine Garden's Irene Cara
- Smalltall's Gentleman
- Smalltall's Gentle Touch
- Smalltall's Flawless

Øyeresultater:

Totalt 15 hunder ble øyelyst i 2016, alle gjennom NGDKs tiltak på Boghild Moens minneutstilling i september.

Følgende hunder fikk «intet påvist»:

- Finlandia's President Of Norway
- Lieberline's A Kiss Form Heaven
- Nordic Giant's Gangster Boy
- Nordic Giant's Groovy Kind Of Love
- Nordic Giant's I'm A Knock Out
- Opertunity's Wise Man
- Smalltall's Embrace Me
- Smalltall's Eyecatcher
- Smalltall's Flawless
- Smalltall's Giggeling Girl

Følgende hunder hadde forskjellige andre anmerkninger (for full diagnose, se NKKs dastabase DogWeb):

- Sekila's Coupe De Cour – Distichiasis/Etropiske cillier, grad mild
- Boarhunter's Cundy Crush – Annet medfødt
- Liberline's A Love To Hot And Joy – Annet ikke-medfødt
- Liberline's As I Expected – Annet ikke-medfødt
- Nordic Giant's Echo Steps – Annet ikke-medfødt

Levealder og dødsårsaker

RAS-komiteén fikk i 2016 melding om seks døde hunder. Gjennomsnittsalderen på disse hundene var 5,2 år. Tre hunder var fire år eller yngre, eldste hund ble litt over åtte år.

Det er dessverre få av hundene vi får oppgitt dødsårsak på, men blant de få vi har fått oppgitt var dødsårsakene varierende.

RAS-komiteén takker alle som har rapportert inn dødsfall blant sine hunder og oppfordrer alle å melde fra til klubben dersom de mister sin hund. Det å få beskjed om hunder som er døde og deres dødsårsak er det viktigste RAS-komiteén har å støtte seg på i sitt arbeide og med så få innrapporterte dødsfall sier deg seg selv at vi sliter med å få en god oversikt.

Har hunden din gått bort? Vær så snill å sende en e-post til RAS-komiteén (ras@ngdk.no) om dødsfallet. Ved å gjøre det er du med på å hjelpe oss til å få en friskere rase!